

Afdeling Oost

PROGRAMMA 2026

Scheife Ebene, 10 januari 2025

Foto Aad de Meij

Welkom bij de NVBS-afdeling Oost!

We zijn blij dat het weer gelukt is om een afwisselend programma voor 2026 samen te stellen.

Presentaties in onze gezellige zaal en de ontmoeting met anderen met dezelfde interesse is ons doel. Dat is zoveel leuker dan alleen het lezen van Op de Rails! Ook (nog) niet leden van de NVBS zijn welkom. De toegang voor iedereen is € 3,- per avond.

Soms treden onvoorziene omstandigheden ons tot wijzigingen in ons programma. Kijk voor de zekerheid nog even op de website www.nvbs.com als u van plan bent ons te bezoeken. Voor de route zie laatste pagina.

NVBS leden en bezoekers van vorige bijeenkomsten ontvangen 9 keer per jaar een e-mail over de eerstvolgende bijeenkomst. Ontvangt u die nog niet en wilt u die ook ontvangen? Stuur dan een e-mailtje naar secre.nvbs.oost@gmail.com.

Amsterdam Noord, opening van de lijn naar Alkmaar, 1895

Theodor Sanders, de vergeten compagnon van Berlage, als spoorwegondernemer

Architect, ingenieur en ondernemer Theodor Sanders zette zich onvermoeibaar in voor de vooruitgang op technisch, economisch en maatschappelijk gebied.

Hij droeg veel bij aan de opbloei die Amsterdam eind negentiende eeuw doormaakte, een leertijd voor zijn jongere compagnon Berlage.

Hij was zeer veelzijdig, maar toch raakte hij na zijn dood snel vergeten, in tegenstelling tot Berlage.

Arjan den Boer schreef een dik boek over Theodor Sanders en komt vertellen over zijn spoorwegondernemingen, zoals de Noord-Hollandsche Tramweg-Maatschappij, de Hollandsche Electrische-Spoorweg-Maatschappij (Haarlemmermeerspoorlijnen) en zelfs zijn betrokkenheid bij de Ferrovie Circumetnea op Sicilië. Ook zijn grote tramplan voor Amsterdam, deels overgenomen door de Gemeentetram, komt aan bod.

Ook coördineert hij de rondleidingen die met regelmaat gegeven worden in het VSM-museum stoomdepot in Beekbergen en voert deze mede uit.

Arnhem Centraal, 19-11-2023 foto Paul Muré

Ronald laat ons in thematische kaarten in verbeelding de wisselwerking zien tussen spoor en kaart van de opkomst en neergang van spoorwegen. Na de pauze een viueel overzicht van 20 jaar NVBS-excursies die door Ronald georganiseerd en (be)geleid werden.

3 Clubs bij stations

Bereikbaarheid van de oudste clubs.
Voetbalveld ligt in een plaats

- Aan een spoor- of tramlijn*
- Niet aan een spoor- of tramlijn

* Spoorlijnen in 1902

Ton Wouterse neemt ons vanavond mee voor een bezoek aan 5 Museum-spoorlijnen in Wales en Engeland. Tijdens hun kampeerreis bezochten ze de volgende Lijnen :

In Wales bezoeken we Vale of Rheidol railway en de Ffestiniog Railway, beide in prachtige gebieden. In Engeland bezoeken we de prachtige Severn Railway in het graafschap Shropshire, de Peak-railway in Derbyshire en de Mid-Hants Railway in Hampshire. Tot slot nog een kijkje in London bij de nieuwe Elisabeth Line, die onder London doorloopt.

De Blauwe Tram

Het trambedrijf van de NZH, beter bekend als de Blauwe Tram, was een van de meest legendarische trambedrijven van Nederland. Het bestond uit drie afzonderlijke tramnetten, die met elkaar het streekvervoer verzorgden in de noordwestelijke Randstad.

Je kon ooit per NZH-tram reizen van Volendam tot Scheveningen!

In zijn presentatie gaat Wim Beukenkamp, voorzitter van Stichting De Nieuwe Blauwe Tram, in op de opkomst en ondergang van dit nog altijd tot de verbeelding sprekende trambedrijf.

6 mei 2026 Trein design, door Henk Sijssling

Op 6 mei 2026 geeft Henk Sijssling een presentatie over Tram- en treindesign en de maatschappelijk context waarin dit plaatsvond. Ook de mode van de passagiers, comfort, wiegen, interieurs, lingerie en (trein)schilderkunst komen aan bod.

De wijduitstaande mode van 1830 was niet afgestemd op de eerste krappe treinrijtuigen.

Alras gingen de ontwerpers van rijtuigfabrikanten meer comfort en goed verende comfortabele rijtuigen bouwen.

Na de Wallstreetcrisis kon een nieuwe generatie ontwerpers aan de slag. Zij verleidden met nieuwe aantrekkelijke producten opnieuw de consument. De strakke stroomlijn paste goed en werd populair in de jaren 30. Hun gestroomlijnde ontwerpen straalde efficiëntie uit.

2 september 2026 Driegangen Rail-diner met een pittig Duits sausje, door Aad de Meij

Intermezzo "SNEEUW"

In dit korte intermezzo komen uitsluitend trams en treinen in beeld, die zich in de jaren '70 een weg banen door een sneeuwlandschap. Vanuit een wit Den Haag HS reizen we naar Duitsland om deel te nemen aan een excursie met een stoomlok van de Baureihe 01 naar Helmstedt. Ook beleven we de stoomtractie op de besneeuwde Schiefe Ebene.

Daarna volgen voorgerecht, hoofdgerecht en dessert.

7 oktober 2026 Spoorweg rondreis Cuba, door Bram Stelling

Cuba Cuba is voor spoorwegliefhebbers lange tijd bekend geweest vanwege de unieke collectie van vooral in de Verenigde Staten gebouwde stoomlocomotieven, die voornamelijk werkzaam waren bij suikerfabrieken.

De suikerindustrie bestond voornamelijk omdat in de Sovjet Unie de suikerproductie afnam. Toen het in 1989 afgelopen was met de Sovjet Unie werd deze afname van de suikeroogst beeindigd en was het ook afgelopen met de stoom in Cuba. Er zijn nu geen suikerfabrieken meer waar nog stoomlocomotieven in dienst zijn. Wat wel is gebeurd: de meeste stoomlocomotieven zijn bewaard gebleven en staan nu in musea. Deze musea zijn vaak de vroegere suikerfabrieken waar nu een museum van gemaakt is. In deze musea zijn nog bedrijfsvaardige machines aanwezig die gebruikt worden voor excursies.

Verder staan veel locomotieven opgesteld in parken of willekeurig langs de weg.

Er zijn wel suikerfabrieken waar diesels actief zijn. In de lezing krijgen deze de aandacht. Ook aandacht krijgen de vele diesels actief bij de nationale spoorwegen.

Ondanks dat door China veel nieuwe diesels zijn geleverd, zijn toch nog vele oudere diesels te vinden.

In de rest van Cuba zijn voldoende interessante zaken te zien, met name de vele luxe auto's en vrachtwagens gebouwd in de vijftiger jaren. Wat vervoer betreft zijn er ook nog de vele koetsen die als taxi gebruikt worden.

Een presentatie door Bram Stelling.

In 2024 mocht uw presentator zijn 50e verjaardag vieren. En ineens bleek dat alweer 40 jaar geleden op grote schaal met de hobby spoorwegfotografie gestart werd. De tijd vliegt! Die gedachte zal ook bij het publiek opkomen, want materieel wat in de jaren '80 en '90 nog op restauratie wachtte is inmiddels een bekende verschijning op het spoor geworden. Museumspoorlijnen en bedrijven kwamen en gingen, maar in die 40 jaar is er wel heel wat bijgekomen. In 1984 waren Plan U treinstellen, diesellocomotieven serie 2200 en 2400 en motorposten nog in normale dienst te zien. Inmiddels zijn het gewaardeerde museumvoertuigen geworden. De stomers van toen zijn er nog steeds. We zullen ze tegenkomen: op de museumlijnen, op de hoofdlijn, tijdens speciale open dagen en evenementen (zoals NS 150 en de Spoorparade) maar ook als monument en op het smalle spoor. Stoom, diesel, elektrisch.... er zijn beelden van gewone ritten en bijzondere fotoexcursies. Uw presentator maakte vanaf zijn 10e de dia's, analoge foto's én digitale beelden die u vanavond kunt gaan zien. En wie weet krijgt u (weer) zin om een leuke museumspoorlijn te gaan bezoeken!

Een presentatie van de Dampfbahn Furka-Bergstrecke met mooie foto's, leuke korte video's en als er nog tijd over is een mooie afsluitende video. We tonen unieke beelden van de baan, het rollend materieel en de stations en werkplaatsen zoals alleen vrijwilligers het kunnen meemaken. Natuurlijk wordt ook aandacht besteed aan de geschiedenis: het tijdperk van de Furka-Oberalp, de wederopbouw, hoe het nu gaat en een blik op de toekomst met mogelijk een geheel vernieuwd station Oberwald vanwege de komst van de Grimseltunnel, een spoorbaan tussen Meiringen - Innertkirchen en Oberwald.

De bijeenkomst vindt plaats in het ontspannings-gebouw "De Uithoek", dat zich in de noordwestelijke hoek van het emplacement Arnhem Berg bevindt. Het is ongeveer 15 minuten lopen van het station Arnhem Centraal stationsuitgang Sonsbeekzijde. Heen is mogelijk met stadsbus lijn10 richting Het Dorp vanaf de halte aan de Sonsbeekzijde om 19:09. Uitstappen bij halte Tormenilstraat om 19:13. Na 21.00 uur stopt de dienst.
Terug: lopen of een lift van iemand krijgen.

Het adres van "De Uithoek" voor navigatiesystemen luidt "Arnhem - Noordelijke Parallelweg kruising Veluwestraat". Er tegenover ligt de inrit naar "De Uithoek".
De avond begint precies om 19.45 u. en is rond 22.15 u. afgelopen.
De zaal is geopend om 18.45 u. Introducees zijn altijd van harte welkom.

De afdeling Oost is te gast op een niet-openbaar ProRail terrein.
Het emplacement is niet toegankelijk om te fotograferen of te bezichtigen. Het hek opent na aanmelden door drukken op de witte knop, we hangen een bord aan het hek met de instructie.

Bestuur NVBS Afdeling Oost, e-mail: oost@nvbs.com
Voorzitter: Paul Muré, Tel. 06-11207920
Penningmeester: Anders Oldenhof, Tel. 026-3515997
Secretaris: Klaas Wielinga, Gruttostraat 4, 6883 CN Velp. Tel.: 06-53472856